

BRONISŁAW
WOLANIN

CERAMIKA

BRONISŁAW WOLANIN

59-700 Bolesławiec
ul. Górników 4 m. 3
tel. 37-70

Urodzony w 1937 roku w Bełcu. Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu pod kierunkiem prof. Julii Kotarbińskiej. Dyplom uzyskał w 1962 roku.

WAŻNIEJSZE WYSTAWY I NAGRODY:

Międzynarodowa Wystawa Ceramiki „Tworzywo ceramiczne w sztuce współczesnej” — Sopot, 1970 (medal)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1979 (wyróżnienie oraz nagroda Wojewody Wałbrzyskiego)

II Prezentacje Jeleniogórskie — Jelenia Góra, 1979 (I nagroda)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1983 — (II nagroda, nagroda Dyrektora Zakładów Porcelany Stołowej „Karolina” w Jaworzynie Śląskiej oraz nagroda Dyrektora Zakładów Ceramicznych „Bolesławiec” w Bolesławcu)

Międzynarodowe Targi Poznańskie — Poznań, 1983 (I nagroda „Wzór roku” — CHZ Minex)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1985 (III nagroda oraz nagroda Zrzeszenia Producentów Ceramiki)
Nagroda Prasy Dolnośląskiej — 1984

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1987 (I nagroda)
Międzynarodowe Targi Ceramiki i Szkła — Walencja, 1987 (nagroda „Złota Gwiazda Jakości”)

„Polska Ceramika Współczesna” — Warszawa, 1990 (I nagroda)

Ponadto brał udział w licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą.

PRACE W ZBIORACH:

Muzeum Narodowe w Warszawie, Wrocławiu, Szczecinie, Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Muzeum w Gliwicach, Muzeum Okręgowego w Jeleniej Górze, Legnicy, Kolekcji Biennale Ceramiki Polskiej w Wałbrzychu, Galerii BWA w Jeleniej Górze, Everson Museum of Art w Syracuse (USA).

Bronisław Wolanin, znakomity polski artysta ceramik, rzeźbiarz, rysownik związał swą twórczość z Bolesławcem. Po ukończeniu studiów we wrocławskiej PWSSP w 1962 r. został kierownikiem artystycznym w Zakładzie „Ceramika Artystyczna” do roku 1980 i od 1987 do dziś, a w latach 1980-87 dyrektorem artystycznym Zakładów Ceramicznych „Bolesławiec”.

Bolesławiec zastąpił ze swych wyrobów kamionkowych już w wieku XVII. Wypracowano tu proste i funkcjonalne naczynia z charakterystycznymi tylko dla Bolesławca dekoracyjnymi elementami zdobniczymi (barwa, tzw. nakładki zdobienie stemplowe).

Do tej znanej od kilku wieków tradycji nawiązał w tworzonych przez siebie formach Bronisław Wolanin. Potrafił on znakomicie zrozumieć specyfikę kamionki bolesławieckiej, której kształty stały się dlań początkowo najważniejszym źródłem inspiracji. Nawiązując w oryginalny sposób do kształtu naczyń z XVII wieku z ukośnie żłobionym brzuscem wprowadził artysta nowe polewy o ciekawych barwach lub zestawieniu przenikających się barw — błyszczące lub szlachetnie matowe.

Stopniowo formy naczyń coraz bardziej się upraszczały działając już tylko prostotą kształtu i wyrafinowanym pięknem polew, dla których opracował artysta nowe, własne technologie.

Stosował też polewy o subtelnych, jasnych tonacjach barwnych z efektami spekania na powierzchni, tzw. ceaguelle, wprowadził dekorację stempelkową nawiązującą do dawnych wzorów.

Ilość kształtów i form naczyń tworzonych przez Bronisława Wolanina jest ogromna. Od naczyń dużych prostych, dekoracyjnych i jednocześnie funkcjonalnych, poprzez pośrednie, aż do miniatur — szczególnie wdzięcznych, już wyłącznie dekoracyjnych. Większość z tych małych form powtarzając kształty dawnych naczyń bolesławieckich w ten pełen uroku sposób — jako pamiątka — utrwala dawną sztukę regionu.

Utrzymanie tradycji regionu zawdzięcza Bolesławiec także innym wybitnym, artystom tworzącym tu jeszcze przed Wolaninem: Julii Kotarbińskiej, Krystynie Cybińskiej, Henrykowi Luli, Ryszardowi Surajewskiemu, Tadeuszowi Szfranowi, którzy w niebanalny i twórczy sposób łączyli tradycje danej kamionki z nowoczesnymi formami i metodami technologicznymi. Z ich wiedzy skorzystał Bronisław Wolanin podczas studiów, a swą twórczością awansował w krótkim czasie do czołówek polskich ceramików, Bolesławiec zaś w dużej mierze dzięki Wolaninowi, stał się znów znaczącym ośrodkiem doskonałej ceramiki w Polsce.

Obserwując ceramikę tworzoną przez Wolanina można zauważyć, jak stopniowo rozwija się ona od form prostych, bazujących na kształcie naczyń wywodzących się z miejscowej i ludowej tradycji do form już od wszelkich tradycji odległych, choć przecież nadal bardzo funkcjonalnych. Zawsze jednak artysta starał się poznać i wielostronnie wykorzystać wszelkie możliwości, jakie daje kształt i jego przetworzenie. Podobno czyni z wszystkimi z elementami

4

Bronisław Wolanin, znakomity polski artysta ceramik, rzeźbiarz, rysownik związał swą twórczość z Bolesławcem. Po ukończeniu studiów we wrocławskiej PWSSP w 1962 r. został kierownikiem artystycznym w Zakładzie „Ceramika Artystyczna” do roku 1980 i od 1987 do dziś, a w latach 1980-87 dyrektorem artystycznym Zakładów Ceramicznych „Bolesławiec”.

Bolesławiec zastąpił ze swych wyrobów kamionkowych już w wieku XVII. Wypracowano tu proste i funkcjonalne naczynia z charakterystycznymi tylko dla Bolesławca dekoracyjnymi elementami (barwa, tzw. nakładki zdobienie stempłowe).

Do tej znanej od kilku wieków tradycji nawiązał w tworzonych przez siebie formach Bronisław Wolanin. Potrafił on znakomicie zrozumieć specyfikę kamionki bolesławieckiej, której kształty stały się dlań początkowo najważniejszym źródłem inspiracji. Nawiązując w oryginalny sposób do kształtu naczyń z XVII wieku z ukośnie żłobionym brzuscem wprowadził artysta nowe polewy o ciekawych barwach lub zestawieniu przenikających się barw — blyszczące lub szlachetnie matowe.

Stopniowo formy naczyń coraz bardziej się upraszczały działając już tylko prostotą kształtu i wyrafinowanym pięknem polew, dla których opracował artysta nowe, własne technologie.

Stosował też polewy o subtelnych, jasnych tonacjach barwnych z efektami spękania na powierzchni, tzw. craquelle, wprowadził dekorację stempelkową nawiązującą do dawnych wzorów.

Ilość kształtów i form naczyń tworzonych przez Bronisław Wolanina jest ogromna. Od naczyń dużych prostych, dekoracyjnych i jednocześnie funkcjonalnych, poprzez pośrednie, aż do miniatur — szczególnie wdzięcznych, już wyłącznie dekoracyjnych. Większość z tych matych form powtarzając kształty dawnych naczyń bolesławieckich w ten pełen uroku sposób — jako pamiątka — utrwala dawną sztukę regionu.

Utrzymanie tradycji regionu zawdzięcza Bolesławiec także innym wybitnym, artystom tworzącym tu jeszcze przed Wolaninem: Julii Kotarbińskiej, Krystynie Cybińskiej, Henrykowi Luli, Ryszardowi Surajewskiemu, Tadeuszowi Szafrańowi, którzy w niebanalny i twórczy sposób łączyli tradycje danej kamionki z nowoczesnymi formami i metodami technologicznymi. Z ich wiedzy skorzystał Bronisław Wolanin podczas studiów, a swą twórczością awansował w krótkim czasie do czołówek polskich ceramików, Bolesławiec zaś w dużej mierze dzięki Wolaninowi, stał się znów znaczącym ośrodkiem doskonałej ceramiki w Polsce.

Obserwując ceramikę tworzoną przez Wolanina można zauważyć, jak stopniowo rozwija się ona od form prostych, bazujących na kształcie naczyń wywodzących się z miejscowej i ludowej tradycji do form już od wszelkich tradycji odległych, choć przecież nadal bardzo funkcjonalnych. Zawsze jednak artysta starał się poznać i wielostronnie wykorzystać wszelkie możliwości, jakie daje kształt i jego przetworzenie. Podobno czyni z wszystkimi z elementami

5

powierzchni i dekoracji. Swoboda, z jaką operuje tworzywem znajduje wyraz w swobodniejszym, bardziej odległym od jakichkolwiek wzorów kształcie, zawsze jednak charakterystycznym się szlachetnością proporcji, funkcjonalnością oraz precyzją wykonania.

Wcześniejsze tego typu naczynia, tworzone w latach 70-tych, to formy proste (wazony, flakony, czarki) oparte o konstrukcję kuli i walca i ich wzajemnych przekształceń, doskonale zgranych z charakterem tworzywa, pokrywane szkliwami dającymi efekty przenikania lub krystalizowania barw, spękania (craquella) ale także polewami o jednolitej, matowej barwie podkreślającej prostotę kształtu.

Z początkiem lat 80-tych formy się zmieniają. Nadal są to różnego rodzaju i wielkości wazony na kwiaty, a także osłony na doniczki, puszki z pokrywami, miski, półmiski. Kształty wazonów stają się jakby bardziej uniwersalne. Pojawiają się na powierzchni naczyń dekoracyjne żłobienia, rowki, ptyciny i wybrzuszenia rytmicznie dzielące formę wzdłuż lub w poprzek. Rytm tych reliefowych, dekoracyjnych akcentów nadaje prostym kształtom pewien delikatniający ruch, odbierający naczyniom ciężkość i masę. Kielichowate wylewy niektórych naczyń otrzymują wycięcia upodobniające je do formy kwiatu.

W miejscu dawniej stosowanej dekoracji polegającej głównie na tym, co dzieje się na powierzchni gładkiego naczynia, teraz następuje zmiana: polewy są jednolite w kolorze (róż indyjska, ciemna zieleń, piaskowa żółć, biel) często matowe, za to elementem dekoracyjnym staje się sama rzeźba powierzchni naczynia.

W połowie lat 80-tych pojawiają się nowe, piękne wazony o rozchylających się jak kwiaty wylewach, w kilku zróżnicowanych wersjach. Są one kontynuacją i rozwinięciem form poprzednich i są już wyłącznie białe. Biel znakomicie podkreśla szlachetności i piękno proporcji i kształtów a także pewien ich wyrafinowany, subtelny wdzięk. Formy te, o kompozycji zawsze bardzo harmonijnej i symetrycznej, w sposób doskonały łączą kształt (wazon, donica z nieco organiczną formą kielicha kwiatowego). Kształt tulipanowego lub rozchylającego się ku górze kielicha podkreślają ząbkowane, przypominające płatki kwiatów wycięcia wylewów i pionowe, idące wzdłuż naczynia żłobienia i wybrzuszenia oddzielające jakby poszczególne płatki. Niekiedy są też reliefowe podziały poprzeczne dzielące naczynia na segmenty lub zamykające dekoracyjnie brzozy wylewu.

W tak komponowanych naczyniach wszelkie inne elementy dekoracyjne samej powierzchni byłyby niepotrzebnym dodatkiem, osłabiałyby działanie pięknem kształtu, proporcji i reliefu. Dlatego rezygnuje artysta nawet z koloru stosując neutralną biel matowej polewy.

Jednocześnie stale powraca Bronisław Wolanin do starej tradycji naczyń dekorowanych ręcznie malowanymi wzorami stempelkowymi, jakie wytwarzano w Bolesławcu w końcu XIX i na początku XX wieku. Niektóre z tych form powtarzają wiernie starą kamionkę, inne do niej nawiązują będąc nowymi i oryginalnymi. Podobnie dekoracja stempelkowa, w większości inna od dawnej, choć na bazie dawnej powstawała, tworzona z ogromnym wyczuciem i smakiem. Ceramika użytkowa jest tylko częścią, choć przez wiele lat niewątpliwie najważniejszą, twórczością Bronisława Wolanina. Rzeźba ceramiczna, którą robił artysta już od dawna, ale która była drugoplanowym nurtem jego sztuki, powróciła w ostatnim czasie w zupełnie nowej, zmienionej formie, stając się obok ceramiki użytkowej równoważnym nurtem jego działalności twórczej.

Dawne rzeźby ceramiczne to duże figury ni to świętych, ni to diabłów, na poły fantastyczno-baśniowe, o zwartej, symetrycznej, jakby architektonicznej konstrukcji kojarzącej się z szopkami tworzonymi przez artystów ludowych.

6

Obecne — powstające od 1986 roku — to reliefy: na białych prostokątnych lub kwadratowych kaflach miękko odwijające się płatki, narastające pasmowo od drobniutkich do dużych, ujęte w symetryczne, regularne kompozycje w kole lub części koła w wydłużonym prostokącie zamkniętym półfaliście lub faliście, lub w horyzontalnym układzie pasowym. Kompozycje te sugerują powolny rytm rośnięcia, niewątpliwą ich inspiracją jest natura, jej utajone ciche życie (nasuwa się na myśl angielskie określenie tzw. martwej natury — Still Life, bardzo trafne w tym przypadku). Układy kompozycyjne nadają pracom pewien rygor, sugerują harmonię zmysłowej wrażliwości i porządkującej precyzji intelektu. I znów nasuwa się analogia z XVII-wiecznym holenderskim malarstwem natury, komponowanej według ścisłych reguł, a przecież tak pełnym życia. Reliefy Wolanina są skupione, uważnie i spokojnie penetrujące.

Są w równym stopniu związane z naturą, co z abstrakcyjną wyobraźnią. Kolorystyka prac też służy uspokojeniu oddziaływania emocjonalnego. Jest to albo wręcz monochromatyzm (biel przelamana, biel na białej), albo spokojny kontrast bieli z tonacją neutralną (szarością, matowym ugiem, matową czernią, przytłumionym błękitem).

Reliefy te są pomyślane tak, że pojedyncze kafle można łączyć w różne kombinowane układy kompozycyjne, zawsze jednak będzie zachowany rytm, symeria, regularność.

Bronisław Wolanin jest także rysownikiem. Rysunek powstaje rzeczywistość na marginesie twórczości głównej — ceramiki i rzeźby ale znakomicie dopełnia obraz osobowości twórczej artysty, pozwalając wyrazić te stany i emocje, których w ceramice przekazać się nie da. Rysunki te, tworzone delikatną kreską i drobnymi punktami, to trawestacje drzew, roślin, rozwijających się płatków kwiatowych, czasem pejzażu lub postaci ludzkiej.

Sposób przetworzenia przypomina tkanę widzianą pod mikroskopem. Są to formy dostojnie ograniczone, robią wrażenie żyjących, rozwijających się przed naszymi oczami organizmów. Rysunki Wolanina wykonywane tuszem lub ołówkiem charakteryzują się niezwykłą precyzją, są drobniagowe i delikatne, przywodzą na myśl metalowe techniki graficzne. Kompozycja jest bardzo często symetryczna, dośrodkowa lub o wyraźnym rytmie form. Nieodparte jest wrażenie powolnego ruchu, które nadaje tym niezwykłym rysunkom specyficzny nastrój. Ukazują one zamarty jakby zastygły świat, a jednak żyjący, bo plus tego życia jest wyczuwalny. Rysunki te zawierają w sobie pewien rys surrealistyczny, metafory, ale i biologizmu.

Wystawa prac Bronisława Wolanina w Jeleniogórskim Biurze Wystaw Artystycznych jest retrospektywnym przeglądem całej twórczości artysty. Już początek jego działalności ukazuje twórcę o zdecydowanej, silnej indywidualności. Skorzystał z tradycji regionu, aby ją utrzymać, twórczo rozwinąć i wzbogacić o formy nowe, oryginalne, własne.

Caość twórczości Wolanina — ceramika użytkowa, rzeźba ceramiczna i rysunek — ukazują nam artystę dojrzałego, wybitnego, mającego ogromne doświadczenie w zakresie możliwości formalno-technicznych, operującego tworzywem ze swobodą mistrza, a jednocześnie ciągle dynamicznie zmieniającego się.

Szlachetność form i ich funkcjonalność, prostota i wytworność, zmysłowa wrażliwość i perfekcyjna precyzja — to cechy dzieł mówiące też wiele o samym twórcy.

Wśród dzieł Bronisława Wolanina powstałych dawniej i obecnie są prace znakomite, godne najwyższych wyróżnień na międzynarodowych wystawach. I takie wyróżnienia artysta otrzymuje.

Można też oczekiwać dalszych doskonałych dzieł. I można być również pewnym, że oczekiwać tych artysta nie zawiedzie.

ARIADNA SARNOWICZ

7

BRONISŁAW WOLANIN

59-700 Bolesławiec
ul. Górników 4 m. 3
tel. 37-70

Urodzony w 1937 roku w Bełżcu. Studiował w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych we Wrocławiu pod kierunkiem prof. Julii Kotarbińskiej. Dyplom uzyskał w 1962 roku.

WAŻNIEJSZE WYSTAWY I NAGRODY:

Międzynarodowa Wystawa Ceramiki „Tworzywo ceramiczne w sztuce współczesnej” — Sopot, 1970 (medal)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1979 (wyróżnienie oraz nagroda Wojewody Wałbrzyskiego)

II Prezentacje Jeleniogórskie — Jelenia Góra, 1979 (I nagroda)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1983 — (II nagroda, nagroda Dyrektora Zakładów Porcelany Stołowej „Karolina” w Jaworzynie Śląskiej oraz nagroda Dyrektora Zakładów Ceramicznych „Bolesławiec” w Bolesławcu)

Międzynarodowe Targi Poznańskie — Poznań, 1983 (I nagroda „Wzór roku” — CHZ Minex)

Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1985 (III nagroda oraz nagroda Zrzeszenia Producentów Ceramiki)
Nagroda Prasy Dolnośląskiej — 1984

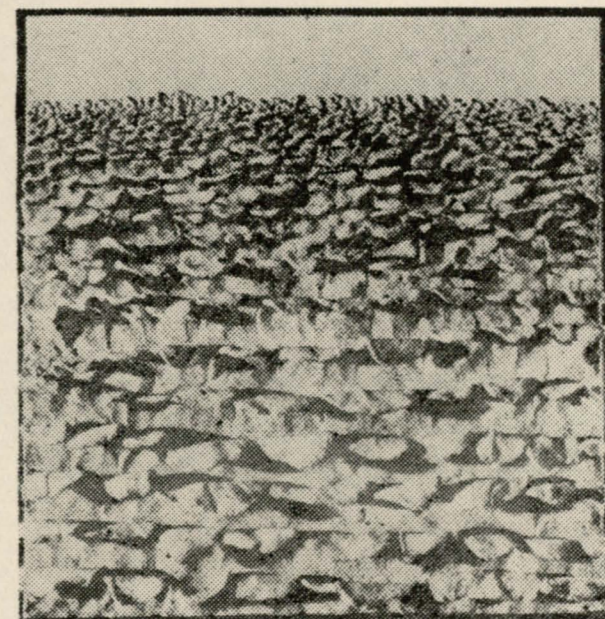
Biennale Ceramiki Polskiej — Wałbrzych, 1987 (I nagroda)
Międzynarodowe Targi Ceramiki i Szkła — Walencja, 1987 (nagroda „Złota Gwiazda Jakości”)

„Polska Ceramika Współczesna” — Warszawa, 1990 (I nagroda)

Ponadto brał udział w licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą.

PRACE W ZBIORACH:

Muzeum Narodowe w Warszawie, Wrocławiu, Szczecinie, Muzeum Ceramiki w Bolesławcu, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Muzeum w Gliwicach, Muzeum Okręgowego w Jeleniej Górze, Legnicy, Kolekcji Biennale Ceramiki Polskiej w Wałbrzychu, Galerii BWA w Jeleniej Górze, Everson Museum of Art w Syracuse (USA).

BRONISŁAW WOLANIN

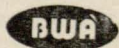
CERAMIKA

BWA

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
w Jeleniej Górze, ul. 15 Grudnia 8
Tel. 266-69

DZG JG 2713/2-2-01375/90 200 25x36

8

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
w JeleniejGórze, ul. 15 Grudnia 8
Tel. 266-69

DZG JG 2713/2-2-01375/90 200 25x36